

NOTAT

Dato

Dokumentnummer

ETK Entreprenør
Administration

20. september 2019

2019-016741-1

Naturnær skovdrift og urørt skov i Køge Kommunes egne skove

Køge Rådhus
Torvet 1
4600 Køge

www.koege.dk

Tlf. 56 67 67 67

Kontakt:

Henrik Lerdorf

Tlf. +45 56 67 23 16

Mail henrik.lerdorf@koege.dk

Naturhandleplan mål 6B: Kommunen vil i 2019 kortlægge eksisterende kommunale skovbevoksede arealer. Arealer, der kan udlægges til urørt (evt. uforstyrret) skov, udpeges i et samarbejde med Anlæg og ETK. ETK er tovholder.

Naturnær drift

Kommunens skove har som udgangspunkt andre primære formål end natur. Det kan være rekreative formål, adskillelse mellem bolig og industri, landskabsformål, byrumsformål, beskyttelse og læ med mere.

Alle de nævnte formål kan dog, i langt de fleste tilfælde, sagtens gå hånd i hånd med en skånsom og naturvenlig drift. Som et gennemgående princip bør alle kommunens skove derfor drives naturnært.

Med naturnær drift er målet at skabe skovområder med stor arts- og aldersvariation. Gerne med lysåbne områder og vådområder. Plejen af skoven skal understøtte målet om naturnær drift, det vil sige at plejeindgreb tager størst muligt hensyn til naturen, herunder:

- Stor variation i antallet af træarter tilstræbes, dog foretrækkes naturligt hjemmehørende arter.
- Stor variation i alder understøttes, for eksempel ved at udvide naturligt opståede lysbrønde, hvor naturlig foryngelse får plads. Artsrig underskov og lysbrønde har stor naturværdi.
- Skovbryn plejes og styrkes ved hugst af ammetræer og skygetræer samt berigende indplantning. Brede artsrige skovbryn har stor naturværdi.
- Døde og døende træer fældes ikke, medmindre de udgør en sikkerhedsrisiko. Døde træer har stor naturværdi.
- Vindfældede træer efterlades hvor de er faldet, medmindre de spærrer for færdsel på stier eller udgør en sikkerhedsrisiko.
- Træer med tydelige redehuller eller andre dyrespor fældes ikke, dog med undtagelse af træer med rågereder.
- Udtynding foretages med størst mulig hensyntagen. For eksempel bør brug af store maskiner planlægges så træer, skovbund og stier påvirkes mindst muligt.
- Hvis flisning benyttes, bør flisen så vidt muligt bortskaffes og ikke udlægges i skoven.
- Ved udtynding efterlades gerne hele stammer med grene og top på skovbunden. Stier og veje holdes ryddet. Udnyttelse og salg af træ kan forekomme. Stammer > 20cm diameter efterladt på skovbunden har stor naturværdi.
- Berigende indplantning/ såning med naturligt hjemmehørende arter kan forekomme.
- Vandhuller plejes ved oprensning og rydning af træopvækst.
- Invasive arter bekæmpes.
- Mere?....
- ....

Det er vigtigt at informere borgere og brugere om driftsprincipperne ved skiltning og på kommunens informations-platforme.

Urørt skov

Urørt skov er kendetegnet ved at være friholdt for menneskelige indgreb fra et nærmere angivet tidspunkt¹.

Det vil sige at der ikke må forekomme nogen form for drift, herunder plantning, udtynding, jordbearbejdning, oprydning (fx efter stormfald), afvanding og så videre. Der må heller ikke fjernes materiale fra skoven. Når det er sagt, så er det overordnede formål med de kommunale skove uændret; nemlig at skabe fristeder for både dyr og mennesker. De rekreative værdier samt sikkerhed skal derfor stadig prioriteres. Ligesom i de statslige urørte skove, tillades derfor stadig aktiviteter i den urørte skov, herunder:

- Naturpleje, herunder afgræsning og bekæmpelse af invasive arter.
- Rekreation og friluftsliv, herunder almindelig sankning af bær og pynt til eget brug.
- Pleje af stitraceer og inventar.
- Fældning af træer, der er til gene for trafik og fortidsminder eller udgør en sikkerhedsrisiko.

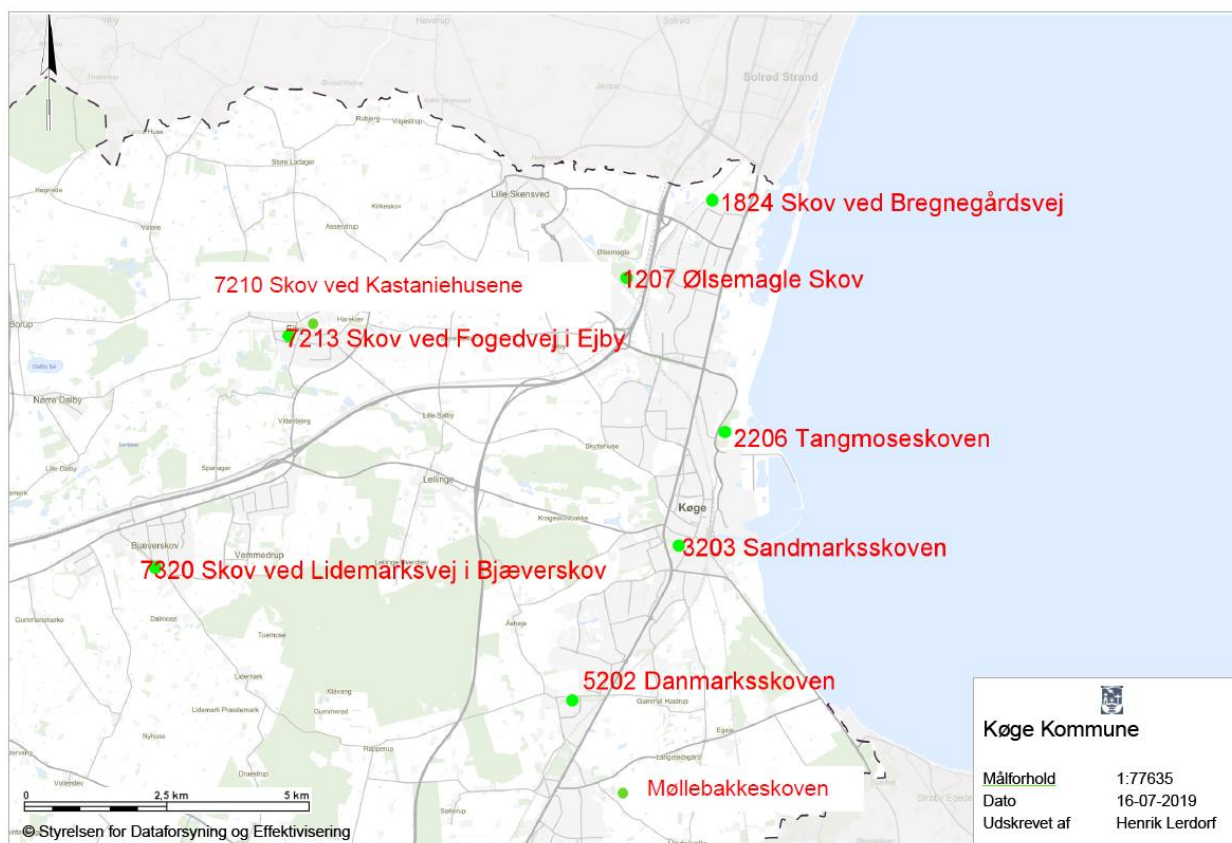
---

¹ J. Bo Larsen (red.) (2005): Naturnær skovdrift, Dansk Skovforening. Foto side 1 er fra Allindelille Fredskov.

Vurdering

Ni kommunale skove er blevet vurderet i forhold til naturnær drift eller urørt skov:

- Skov ved Bregnegårdsvej, Køge Nord (1,6 ha)
- Ølsemagle Skov (12,3 ha)
- Tangmoseskoven, Værfttsvej (14,1 ha)
- Sandmarksskoven, Søndre Allé (1,9 ha)
- Danmarksskoven, Herfølge (6,2 ha)
- Skov ved Lidemarksvej, Bjæverskov (3,5 ha)
- Skov ved Fogedgården, Ejby (0,8 ha)
- Skov ved Kastaniehusene, Ejby (1,0 ha)
- Møllebakkeskoven, Herfølge (1,7 ha)

Skov ved Bregnegårdsvej, Køge Nord (1,6 ha)

Veletableret, sundt og bredt læhegn, der fungerer som adskillelse mellem industrikvarteret og åbent land. Uddynding har fundet sted og bør gentages, så bæltets funktion og karakter opretholdes.

Skoven drives naturnært; men ikke urørt.

Ølseagle Skov (12,33 ha)

Skoven er veletableret og plantet med stor variation i træarter og buske. Der er anvendt meget højt plantetal (>6000/ha) hvilket betyder at selv om variationen er stor, så er der kamp om lyset. Derfor udvikler mange træer sig til piskere.

Det hele fremstår urørt. Masser af vildt. Der er udbredt selvsåning af ask.

Mod øst er der en fin naturgræs-stribe, som er opstået efter rydning af entreprenørvej ifm. etablering af den nye jernbane.

Skoven har potentiale til at blive urørt; men skal hjælpes på vej med nogle skånsomme udtyndinger i løvskovs-bevoksningerne. Dette sker for at give hovedtræerne plads til at udvikle sig naturligt. Hovedtræer er de træer, der er mest værdifulde for biodiversiteten; og dem, der med tiden vil udgøre det øverste kronelag i skoven.

I udtyndingerne kan naturlige og anlagte åbne arealer og lysbrønde udvides, så en mere naturlig aldersspredning hjælpes på vej.

Det er vigtigt at informere om skovens udvikling/ mål både i skoven (skilte) og på hjemmesiden.

Som en følge af Naturstrategien vil TMF planlægge driften, så skoven kan udlægges som urørt.

Tangmoseskoven, Værftsvej, Køge (14,1 ha)

Bevoksningen er i god udvikling, trods de svære kår med lossepladsen under rødderne. Skoven er tyndet en gang og bør snart tyndes igen for at få sunde træer og god underskov.

Skovens særlige historie, labyrint-ideen med de mange stier og det store publikum, gør at hovedformålet fortsat vil være at skabe en god stabil skov med mange stier, motionsruter osv.

Skoven drives naturnært; men ikke urørt.

Sandmarksskoven, Søndre Allé, Køge (1,9 ha)

Fin lille skov med stor alders- og arts-diversitet. Egeskoven (den kommunale del) ud mod Ringvejen er et godt eksempel på hvordan egeskoven, selv på et meget lille areal, udvikler sig naturligt med flere etager i underskoven. Der er enkelte døde eg i stykket; men de er ikke til fare for færdsel.

Skovens bynærhed, de asfalterede belyste stier og den parklignende karakter gør den uegnet til urørt.

Skoven drives naturnært; men ikke urørt.

Danmarksskoven, Lidemarksvej, Herfølge (6,2 ha)

Anlagt som produktions-skov med bevoksninger af eg, bøg, ædelgran og rødgran. Skoven er anlagt uden skovbryn.

Skovens alder og arts-sammensætning kræver gradvis og skånsom udtynding. Dette sker for, 1) at bevare bevoksningens robusthed og funktion, som adskillelse mellem boligkvarteret mod nord og industrikvarteret mod syd og 2) at fremme et mere naturligt skovbryn. Ved udtynding kan gavntreer sælges; mens grene og top bør efterlades på skovbunden.

Skoven har i mange år været et 'natur-værksted', hvor borgere fra kommunens aktiveringstilbud har stiftet bekendtskab med skov- og naturpleje opgaver. Denne funktion er højt værdsat af de deltagende institutioner, og bør fortsat understøttes.

Skoven drives naturnært; men ikke urørt.

7320 Skov ved Lidemarksvej, Bjæverskov (3,5 ha)

Rigtig fin lille læskov, der er intelligent opbygget med en kerne af eg og fuglekirsebær plantet på stor afstand og en bred rand af buske og småtræer med naur som dominerende art.

Der er opstået nogle lysbrønde efter fældning af træer med rågereder. Som en lille hjælp til naturen og bevoksningens stabilitet kan lysbrøndene udvides for at fremme en mere naturlig aldersspredning.

Foreningen Bjæverskov Nærmiljø har været aktiv i skovens pleje og bør fortsat inddrages.

Skoven drives naturnært; men ikke urørt.

7213 Skov ved Fogedgården, Ejby (0,8 ha)

Meget fin lille perle af gammel løvskov beliggende på en bakke, som formodentlig er en del af den ås, som fortsætter nord for Engvej. Skoven har en god arts-sammensætning af løvtræer. Skoven vil med tiden gå i opløsning af sig selv og dermed forynges gradvist. Foryngelsen kan hjælpes på vej ved fældning af enkelt træer. Der kan indplantes eller sås i lysninger, hvis naturlig foryngelse skønnes utilstrækkelig.

Skovens størrelse og beliggenhed midt i bolig og institutionsområde, gør at sikkerheden prioriteres højt. Derfor vil træer, der udgør en risiko blive fældet løbende.

Skoven drives naturnært; men ikke urørt.

Skov ved Kastaniehusene, Ejby (1 ha)

Skoven danner et øst-vest gående bælte gennem byen, og udgør et vigtigt nær-rekreativt skovområde. Det meste af skoven syd for den gennemgående sti er i privat eje. Der er ingen tydelig adskillelse mellem det kommunale og det private.

Skovens størrelse og beliggenhed midt i bolig og institutionsområde, gør at sikkerheden prioriteres højt.

Derfor vil træer, der udgør en risiko blive fældet løbende. Der kan indplantes eller sås i lysninger, hvis naturlig foryngelse skønnes utilstrækkelig.

Skoven drives naturnært; men ikke urørt.

Møllebakkeskoven, Herfølge (1 ha)

Møllebakkeskoven har gennem mange år været forholdsvis uforstyrret og adgang til skoven og i skoven er besværlig. Der er ingen anlagte stier, masser af brombær og vindfældede træer. Efter jagtforeningens overtagelse af forpagtningen omkring skoven er området blevet offentligt tilgængeligt og flere store nyplantninger med træer og buske er anlagt omkring Møllebakkeskoven.

Skoven har formodentlig oprindeligt været anlagt som rødgranplantage, efter møllen blev nedlagt. Plantagen er nu i opløsning og der er opstået spredte

lysninger, hvor naturligt hjemmehørende løvtræarter har fået plads. En enkelt større lysning er på et tidspunkt blevet tilplantet med bøg.

Kommunens aktiveringstilbud (PC Køge Bugt) har brugt skoven de sidste mange år, herunder fjernet nogle vindfældede rødgraner, plantet skovbryn og etableret en bigård. Bigården er ikke aktiv længere.

Skoven fremstår på trods af disse aktiviteter mere eller mindre urørt.

Hvis skoven udlægges som urørt vil den udgøre et fristed for naturen i området. Derfor bør det også overvejes om skoven skal holdes fri for hunde og hundetræning, som nu udgør en stor del af aktiviteterne i jagtforeningens område. Således kan der skabes et 'helle' for dyrelivet, som i øvrigt er i meget positiv udvikling i området.

Det vil desuden være naturligt at inddrage det lille moseområde sydøst for skoven i den urørte skov.

Der bør være dialog med jagtforeningen og borgerforeningen om skovens formål, adgang, hunde, skiltning mm, så der opnås enighed med de primære brugere af området.

Som følge af Naturstrategien vil TMF arbejde for, at skoven og mosen udlægges som urørt, efter dialog med jagtforeningen og borgerforeningen.